

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 348

בס"ד ערש"ק פר' בשלח (שבת-שירה) י"א שבט תשס"ט

פצצות יקרים

וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים. - ויקח משה את עצמות יוסף עמו (י"ג, י"ה-י"ט) סמיכות הפסוקים מלמדנו שבני ישראל עלו חמושים, ומה היה כלי זינם? עצמות יוסף! שכן זכותו של הצדיק מגינה על העם וגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן.

מזה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו (י"ד, ט"ז) כשראו בני ישראל כח עצום של מסירות נפש מצד הטומאה צעקו אל השי"ת ובקשו שגם להם יהיו כוחות של מסירות נפש. השיב להם השי"ת מה תצעק אלי וכו'.

מסי"ג לא מקבלים דרך תפלה אלא דבר אל בני ישראל ויסעו במסירות נפש... (קדושת לוי)
ופרעה הקריב... ויצעקו בני ישראל אל ה' (י"ד, י"ז) איתא במדרש ופרעה הקריב את ישראל לעשות תשובה. עקב רדיפותיו של פרעה החלו להתיירא מפני השי"ת ונתעוררו לתשובה. אמנם ויצעקו בני ישראל על עצם הדבר שהתעוררות לתשובה באה רק לאחר שפרעה הקריב...

והנה מצרים נוסע אחריהם (י"ד, י"ז) פרש"י בלב אחד כאיש אחד. על הפסוק ויחן שם ישראל נגד ההר (שמות י"ב, כ') פרש"י כאיש אחד בלב אחד. ההבדל בין המצרים לבני ישראל. בני ישראל בעצם הם כאיש אחד בשרשם רק שהרצון והתפעלות הלב מוסיפין לאחדות. לעומת זאת אומות העולם מפוצלות בשרשן ולפעמים אינמרים משותף מאפשר להם להיות כאלו בלב אחד כאיש אחד בכדי להשיג מטרתם המשותפת. (אבני נזר)

ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים (י"ד, כ"ט) בני ישראל כיון שראו נס גלוי כזה שהלכו בים כעל היבשה באו לכלל הכרה שאפילו כשהולכים על היבשה המוצקת אינו אלא נס ופלא.

ויאמינו בה' ובמשה עבדו - אז ישיר משה (י"ד, ל"א - ט"ז, א') כיון שהאמינו בהשי"ת ובוה שמושה הוא עבדו. אז קבל משה הכח לומר שירה, כי האמונה בצדיק מרוממת את הצדיק עצמו. (דגל מחנה אפרים)

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (י"ד, ל"א) כשראו שהנחותים ביותר כשפחה על הים יכולים להגיע לדרגת יחזקאל הנביא ולמעלה מזה החלו להאמין כי היכולת בס"ד להעלות כל בשר ודם למדרגה הדומה למשה רבינו. (קדושת לוי)

ויאמינו בה'... אז ישיר (י"ד, ל"א - ט"ז, א') רש"י: ישיר מלשון עתיד מכאן לתחית המתים מן התורה. במעמד קריעת ים סוף ראו והשיגו הכל בחוש כדרשת חז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בנבואתו. ומה שנאמר ויאמינו הוא שלעתיד לבא יאמרו שירה בתחית המתים. (הרה"ק ר"י מקוזמיר)

והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו (ט"ז, ה') והיה לשון שמחה, ההכנה לשבת האמיתית היא השמחה שאדם שמח בערב שבת לקבל את פני שבת מלכתא.

כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך (ט"ז, כ"ז) אמר הקב"ה לעולם לא אלקה אותך מתוך כוונה פשוטה להלקות כדרך שעשיתי למצרים, ואם אני משים עליך מחלות ומצוקות אין זה אלא משום שאני ה' רופאך. וכשם שהרופא מכאיב לפעמים כדי לרפאו ולהחלימו כך הקב"ה כוונתו לרפאותך מן הרע שנדבק בך כמאה"כ כי יצר לב האדם רע מנעוריו. (מלבי"ם)

שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו (ט"ז, כ"ט) שבו איש תחתיו - כל אדם מישראל צריך לישב במקום נמוך ממה שנראה לו מקומו המגיע לו לפי מדרגתו. על כל פנים אל יצא איש ממקומו כדי לישב למעלה ממקומו הראוי לו. כדרשת חז"ל איזהו חכם המכיר את מקומו. (מהר"י מרוזין)

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק (י"ז, י"א) דרשו חז"ל (ר"ה כ"ט) וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוכרות מלחמה וכו' ע"ש. וקשה דאם בהרמת ידיו של משה היו מנצחים למה באמת הניח את ידיו. ברם המשנה בר"ה מבארת שבזמן שהיו ישראל מפנים לבם לאביהם שבשמים היו ידיו של משה מתגברות וכשהסירו ישראל את לבם מאביהם שבשמים היו ידיו של משה נחלשות ונופלות. כך שההשפעה של המנהיג ושל העם תלוין זה בזה. (שפת אמת)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

348
1

שיחת הרא"ש ז"ע"א ליל תשעה באב תשל"ב ה'בא ל'דפ"ס ע"י א.א.

שכולם יכירו אותו, שהרי כל ניצוץ מהעולם יש לו שייכות עם תכלית הבריאה ועליו להכיר את בוראו. זה מה שהרבש"ע מצפה מאיתנו. והוא רוצה שאנו נשיג אותו בשלימות שלנו שתהיה כמו השלימות שלו, רק כך נוכל להכיר אותו. והיינו שאנו צריכים להגיע לתכלית השפלות בבחינת 'שפחה על הים', ואז יהיו פתוחים בפנינו כל דרכי האמונה שאפשר למצוא בהם את מציאות הקדושה. כי הבורא עולמים הוא "שכל הניעלם מכל רעיון", ובאיזה אופן אפשר למצוא אותו? רק כאשר האדם הוא בטל לגמרי ומופשט מן המציאות, כמו שהרבש"ע הוא לא מציאות, והוא מופשט מכל מציאות שלנו. בכדי להגיע אל המציאות שלו עלינו להגיע לשיא ההתפשטות כמו שפחה על הים.

והעבודה הזו היא, שהאדם יכיר וירגיש שכל הקיום שלו הוא ממנו, וישמע את המחשבות שמראות לו שלמציאות שלנו יש יסוד קיום שמחיה אותה ומנהיג אותה. ונהיה מונהגים על ידו בדיוק כמו תינוק שהאמא שלו מוליכה אותו, התינוק הולך אחרי האמא ללא כל ובלי שום הבנה, רק בהרגשה שהוא מרגיש שזו האמא, כך אנו נהיה מונהגים ע"י האבא בלי מחשבות ובלי הבנה, בבחינת "לך דומיה תהילה".

אך בשביל זה צריך האדם לעבוד הרבה הרבה על המחשבות שלו. זוהי עבודה לכל השנים. כל עוד שהאדם חי עלי אדמות הוא צריך לעבוד על המחשבות, בכדי שיעלית להפוך את המחשבות זרות ואת כל התסיסות

בקריעת ים סוף התגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו לעיני בני ישראל, כמו שכתוב "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", וכל הפחותים שב ישראל ראו מה שהגדול שבנביאים לא יכל לראות. ומה שאמרו דווקא 'שפחה', הוא משום שרק מתוך שהיו בבחינת 'שפחה' יכלו לראות כל כך. 'שפחה' היא הדרגה הנמוכה של האדם, בחינת 'אנוש', והרבש"ע הוריד את עצמו שכל אחד יוכל להשיגו כדי להורות באיזה אופן יש לעבודו, ומהי הדרך שעל ידה יגיע האדם להכרה שכל המציאות שלו היא ממנו, וכל תנועה וכל מחשבה שלו נובעים ממנו - ע"י בחינת 'שפחה'.

במתן תורה נתן לנו הקב"ה את הדרך שאנו נהיה השליטים על העולם. והיו אנשים בישראל שהיו בני אדם כמונו אנו, שנוצרו מטיפה סרוחה כמונו, עם אותם כוחות שיש לנו, והם הקריבו את עצמם להשיג את זה. ע"י שהוא הוריד לאויר העולם את עשרת הדיברות הוא נתן כח להשיג את ההשגה של המציאות, שהוא ברא את העולם וממנו הושתת העולם, וממנו הם נבראים ומתקיימים. ובכח זה הם השיגו את המדריגה הזו, כמו שהרבש"ע היה השליט בזמן בריאת העולם, והוא השליט עכשיו, עד שיכירו וידעו כל יושבי תבל שרק ממנו היא השליטה על העולם.

ובזה שהשיגו את ההשגה הזו הם הגיעו לתכלית הבריאה. כי זוהי התכלית שעבורה ברא הרבש"ע את הבריאה, שהוא רצה

התענוגים של המחשבות זרות, ובכל רגע הוא אורב לאדם להורגו. אך כאשר האדם מתעקש, והוא לומד עקשנות מהמחשבות הזרות, ולא מתעייף עד שהוא מגיע לכזו מציאות שליוט שהוא נהיה אין מוחלט, שכל החכמה שלו אינה ממנו רק מן האין, והוא נהיה במדריגה של האין דקדושה. אז הוא משיג את מציאות הווי, והוא חי איתו כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי.

את המדריגה הזו הקב"ה דורש מן הבריאה. והוא מצפה שהאדם ילמד מן הנפילות שלו, לא שישבר ויפול מהם ליאוש. רק להיפך, שתמיד ישאף לא להשבר, שיהיה בבחינת "שבע יפול צדיק וקם". וכמו-שמתי שרונים להכין עוגה טובה עבור המלך, מנפים את הקמח עד שנהיה סולת, ומהחלק המובחר של הקמח עושים את העוגה. כך כאשר רוצים להגיע לשלימות ש"מבשרי אחזה אלוקה", מוכרחים לעבור כל מיני דרכים ומסלולים, נסיונות שונים ומשונים, נפילות וכאבים, אבל בתנאי שהכל יהיה באופן של "שבע יפול צדיק - וקם". דהיינו שלא ישבר מזה שהוא נפל ורק כך, ע"י בחינת 'שפחה', אפשר להגיע לשלימות הזו.

דוד המלך אחר שהגיע לשיא המדריגות שלו חשב שהוא כבר אוחז בשלימות התשובה. והיינו שהוא כבר הרג את היצר הרע שלו, והגיע לשלימות, וממילא הוא שולט בעליונים ובתחתונים כמו הרבש"ע, ושוב אינו צריך את הסיבה של הקב"ה. הוא סבר שהיות שהוא

שיש באדם שבוערים בו כמו אש בכל מיני מידה רעה שיש לו, את הכל הוא צריך לעבד באופן שיביא אותו לבחינת 'דומיה'. ומהי דומיה? דומיה הוא פחד. שהוא חי בסכנה שלא יפסיד את הדביקות שהגיע לבחינת שפחה על הים, ולכן הוא מפחד ממשהו של מציאות עצמית, ממשהו של נסיון.

והאדם הזה שהגיע לכך, הוא זוכה להגיע לבחינה שכמו שהרבש"ע הוא שליט בעליונים ובתחתונים כך הוא נהיה ג"כ בכזו בחינה של הקדושה - שליט בעליונים ובתחתונים. מכח הביטול שהוא חי בו שאין לו כל אחיזה משל עצמו ומשל המחשבות שלו הוא חי כל היום בפחד ו"חיל ורעדה יאחזון" שלא יאבד את ההתקשרות שהבורא עולמים זיכה אותו. ואז יגיע למדריגה הזו ש"מה אני בורא אף אתה בורא".*

בשביל תכלית זו ברא הקב"ה את העולם, וזה מה שהוא דורש מאיתנו. הוא רוצה שאנו כולנו נעלה ונגיע למדריגה הזו להשתיק את כל המחשבות זרות ונחיה איתו בבחינה של דומיה.

איך אפשר להשתיק את המחשבות זרות, הרי הם כל כך סוערים כמו רוח סערה. רק ע"י שהאדם עובד עם עצמו, והוא לומד מהמחשבות זרות בעצמם, ומן הנפילות. הטבע ענינו שהוא שובר את האדם, בגלל שהמסית ומדיח מפתה אותו ללא הרף שיוציא לפועל את כל המחשבות זרות, וימלא את כל

* עיין בילקוט שמעוני [תהילים קט"ז]: "כך אמר להם הקב"ה לצדיקים הרי אתם כיוצא בי, שמא יותר ממני אתם מבקשים. שנאמר אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד [אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה], מה אני בורא עולמות ומחיה מתים אף אתם בורא עולמות ומחיה מתים".

המשך מעמ' קודם

בוער באש לרבש"ע הוא לא צריך שמירה, האש הזו לא צריכה "מכבי אש" שישמור עליה שלא יבא לידי פגם, כי מכיון שהוא הרג את יצרו בבחינת "וליבי חלל בקרבי" לא שייך אצלו פגם. ולכן הוא לא צריך את כל הסיבות שישמרו עליו. הוא היה סבור שיש לו כזו דביקות בו ית' שהקיום שלו אינו מהטבע של הבריאה שהרבש"ע ברא. רק אחרי שנכשל הוא נוכח לדעת שגם אחרי שהגיע למדריגות הללו תמיד הוא צריך התעוררות של תשובה, ולכן הוא צריך תמיד לחזור אל הסיבה. אם הוא רוצה להיות בשלימות הקדושה הוא מוכרח תמיד להגיע לשלימות התשובה, וכל הזמן הוא צריך להגיע לסיבה שתעורר אותו

לתשובה. את הדביקות של הקב"ה הוא צריך תמיד לזכור ע"י סיבה. ללא סיבה, וללא המידה הרעה שלו שכל אחד ירד לתקו, הוא לא יוכל להגיע לשלימות הזו של "ליבי חלל בקרבי". דוד המלך סבר שהיות שהוא בוער באש של קדושה והרג את היצר הרע, יש לו קו ישיר לדביקות הוי' והוא לא צריך את הסיבה, הסיבה היא כבר לא הקיום שלו. לכן הרבש"ע הראה לו זהו ההפרש וההבדל ביני לבינך, שכל מה שאתה חי איתי על ידי וממני ("מיט מיר", "דוד מיר", "פון מיר") הכל רק באמצעות הסיבה שאני מביא אותך לפגם, כמו שאמר דוד "פלטה נפשי מרשע חרבך"

(- פאשק' א' א' 388 פ -)

שהשמחה במעונם

הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר ישעי'ה קרויס ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר פרץ פרוש ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יצחק שוקרון ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר יוסף חזן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לאירוס' הנכדים
הר"ר מרדכי סגל ומשפ' לאירוס' הבנים
הבה"ח נתן סגל ומשפ' לאירוס'
הבה"ח משה אהרן סגל ומשפ' לאירוס'
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' לאירוס' הנכדים
הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר ישעי' רובינפלד ומשפ' לאירוס' הבן
הבה"ח משה רובינפלד לאירוס'
הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' לנישואי הבת

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

